

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2018. július 9.
(OR. en)

10970/18

**Intézményközi referenciaszám:
2018/0279 (NLE)**

**JUSTCIV 182
COEST 150**

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Jordi AYET PUIGARNAU igazgató
Az átvétel dátuma:	2018. július 6.
Címzett:	Jeppé TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2018) 530 final
Tárgy:	javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA Ausztriának, Luxemburnak és Romániának a Belarusz és Üzbegisztán a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozásának az Európai Unió érdekében való elfogadására történő felhatalmazásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2018) 530 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2018) 530 final

Brüsszel, 2018.7.6.
COM(2018) 530 final

2018/0279 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

Ausztriának, Luxemburnak és Romániának a Belarusz és Üzbegisztán a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozásának az Európai Unió érdekében való elfogadására történő felhatalmazásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

A gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-i Hágai Egyezményt (a továbbiakban: az 1980. évi egyezmény) eddig az összes uniós tagállammal együtt 98 ország erősítette meg. Az egyezmény a status quót kívánja helyreállítani a jogellenesen elvitt vagy visszatartott gyermekek mihamarabbi visszajuttatása révén, a Szerződő Felek által kijelölt központi hatóságok közötti együttműködési rendszer keretében.

Mivel a gyermek jogellenes elvitelének megelőzése a gyermekek jogainak előmozdítását célzó uniós politika fontos része, az Európai Unió nemzetközi szinten tevékenyen fellép az 1980. évi egyezmény alkalmazásának javítása érdekében, és a harmadik államokat az egyezményhez való csatlakozásra ösztönzi.

Belarusz 1998. január 12-én letétbe helyezte az 1980. évi egyezményhez való csatlakozásáról szóló okiratot. Az egyezmény 1998. április 1-jén lépett hatályba Belaruszban.

Az 1980. évi egyezmény Belarusz és 24 uniós tagállam között már hatályban van. Csupán Ausztria, Dánia, Luxemburg és Románia nem fogadta még el Belarusz csatlakozását az egyezményhez.

Üzbegisztán 1999. május 31-én letétbe helyezte az 1980. évi egyezményhez való csatlakozásáról szóló okiratot. Az egyezmény 1999. augusztus 1-jén lépett hatályba Üzbegisztánban.

Az 1980. évi egyezmény Üzbegisztán és 24 uniós tagállam között már hatályban van. Csupán Ausztria, Dánia, Luxemburg és Románia nem fogadta még el Üzbegisztán csatlakozását az egyezményhez.

Az 1980. évi egyezmény 38. cikkének (4) bekezdése kimondja, hogy az egyezmény a csatlakozó ország és azon Szerződő Államok között alkalmazandó, amelyek nyilatkozatot tettek a csatlakozás elfogadásáról.

A Bizottság kezdeményezésére konzultáltak az Európai Unió Bíróságával, amely megerősítette, hogy valamely harmadik állam 1980. évi egyezményhez való csatlakozásának elfogadása az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Az Európai Unió Bírósága 2014. október 14-i 1/13. sz. véleményében kimondta, hogy az Európai Unió kizárólagos hatáskörébe tartozik annak elfogadása, hogy valamely harmadik állam csatlakozzon a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. évi Hágai Egyezményhez.

A Bíróság nyomatékosította, hogy – a tagállamok közötti változó geometriát elkerülendő – a kérdést uniós szinten egységesen kell kezelni.

Mivel a gyermekek jogellenes külföldre vitelének kérdése az Európai Unió kizárólagos külső hatáskörébe tartozik, Belarusz és Üzbegisztán csatlakozásának elfogadásáról uniós szinten, tanácsi határozat útján kell döntenet. Ausztriának, Luxemburnak és Romániának ezért az

Európai Unió érdekében nyilatkozatot kell tennie Belarusz és Üzbegisztán csatlakozásának elfogadásáról.

Az Ausztria, Luxemburg és Románia általi elfogadás nyomán az 1980. évi egyezmény Belarusz, Üzbegisztán és – Dánia kivételével – valamennyi uniós tagállam között alkalmazandóvá válna.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Ami a gyermekek szülő általi jogellenes elvitelét illeti, az 1980. évi Hágai Egyezmény a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben folytatott uniós igazságügyi együttműködés sarokkövének számít, Brüsszel IIa. rendelet néven ismert 2201/2003/EK tanácsi rendelet nemzetközi megfelelője.

A rendelet egyik fő célkitűzése az, hogy a gyermekek szokásos tartózkodási helyük szerinti tagállamba történő gyors visszavitelét biztosító eljárások megállapításával visszaszorítsa a gyermekek tagállamok közötti jogellenes külföldre vitelét. E célból a Brüsszel IIa. rendelet 11. cikkében magában foglalja az 1980. évi Hágai Egyezményben megállapított eljárást, és kiegészíti azt bizonyos vonatkozások egyértelműsítése révén, különös tekintettel a kiskorú meghallgatására, a határozat meghozatalának a visszavitel iránti kérelem benyújtásától számított időtartamára és a gyermek visszavitele elutasításának indokaira. A rendelet emellett rendelkezéseket vezet be a különböző tagállamokban hozott, visszavitel elrendelő vagy a visszavitel elrendelését megtagadó, egymásnak ellentmondó határozatokra vonatkozóan.

Nemzetközi szinten az Európai Unió támogatja a harmadik országok csatlakozását az 1980. évi egyezményhez, hogy az uniós tagállamok közös jogi keretre támaszkodhassanak a gyermekek jogellenes külföldre vitelét érintő esetekben.

2015 júniusa és 2017 decembere között 14 tanácsi határozatot hoztak annak érdekében, hogy elfogadják 20 harmadik ország (Marokkó, Szingapúr, az Oroszországi Föderáció, Albánia, Andorra, a Seychelle-szigetek, Örményország, a Koreai Köztársaság, Kazahsztán, Peru, Grúzia, Dél-Afrika, Chile, Izland, a Bahamai Közösség, Panama, Uruguay, Kolumbia, El Salvador és San Marino) csatlakozását a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló 1980. évi Hágai Egyezményhez¹.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A mostani javaslat egyértelműen kapcsolódik az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében foglalt, a gyermekek jogainak védelmére vonatkozó általános célkitűzéssel. Az 1980. évi Hágai Egyezmény célja, hogy védelmezze a gyermekeket a szülő általi jogellenes elvitel

¹ 14 tanácsi határozatot már elfogadtak, amelyek felhatalmazzák a tagállamokat a következő országok 1980. évi egyezményhez való csatlakozásának elfogadására: **Andorra** (a 2015. június 15-én elfogadott (EU) 2015/1023 tanácsi határozat); a **Seychelle-szigetek** (a 2015. december 10-én elfogadott (EU) 2015/2354 tanácsi határozat); **Oroszország** (a 2015. december 10-én elfogadott (EU) 2015/2355 tanácsi határozat); **Albánia** (a 2015. december 10-én elfogadott (EU) 2015/2356 tanácsi határozat); **Szingapúr** (a 2015. június 15-én elfogadott (EU) 2015/1024 tanácsi határozat); **Marokkó** (a 2015. december 10-én elfogadott (EU) 2015/2357 tanácsi határozat); **Örményország** (a 2015. december 10-én elfogadott (EU) 2015/2358 tanácsi határozat); a **Koreai Köztársaság** (a 2016. december 8-án elfogadott (EU) 2016/2313 tanácsi határozat); **Kazahsztán** (a 2016. december 8-án elfogadott (EU) 2016/2311 tanácsi határozat); **Peru** (a 2016. december 8-án elfogadott (EU) 2016/2312 tanácsi határozat); **Grúzia** és **Dél-Afrika** (a 2017. december 18-án elfogadott (EU) 2017/2462 tanácsi határozat); **Chile, Izland** és a **Bahamai Közösség** (a 2017. december 18-án elfogadott (EU) 2017/2424 tanácsi határozat); **Panama, Uruguay, Kolumbia** és **El Salvador** (a 2017. december 18-án elfogadott (EU) 2017/2464 tanácsi határozat); **San Marino** (a 2017. december 18-án elfogadott (EU) 2017/2463 tanácsi határozat).

káros hatásaitól, valamint garantálja, hogy a gyermekek kapcsolatot tarthassanak mindkét szülőjükkel, például a kapcsolattartási jogok hatékony gyakorlásának biztosítása révén.

Ugyancsak említésre méltó, hogy a javaslat a közvetítés határon átnyúló családi viták rendezésében történő alkalmazásának előmozdításához is kapcsolódik. A polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szóló irányelv² a családjogra is vonatkozik a jog érvényesülésén alapuló közös európai térségen belül. Az 1980. évi Hágai Egyezmény a családi viták békés rendezését is ösztönzi. Az 1980. évi Hágai Egyezmény alapján a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia által kiadott, bevált gyakorlatokról szóló útmutatók egyikének témája a közvetítés igénybevétele az egyezmény alkalmazási körébe tartozó, gyermekeket érintő nemzetközi családi viták rendezésében. Az Európai Bizottság kezdeményezésére ezt az útmutatót angolon és francián kívül az összes uniós nyelvre, valamint arabra is lefordították, hogy megkönnyítsék a párbeszédet azokkal az államokkal, amelyek még nem erősítették meg az egyezményt, továbbá hogy az egyezményt meg nem erősítő országokkal konkrét megoldásokat találjanak a gyermekek jogellenes külföldre viteléből fakadó problémákra³.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Mivel a határozat nemzetközi megállapodásra vonatkozik, az alkalmazandó jogalap az Európai Unió működéséről szóló szerződés 218. cikke, valamint 81. cikkének (3) bekezdése. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag határoz.

A 2201/2003/EK rendelet az Egyesült Királyságra és Írországra nézve kötelező, így azok részt vesznek e határozat elfogadásában és alkalmazásában.

Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

• Arányosság

E javaslatot az ugyanebben a kérdésben már elfogadott tanácsi határozatok alapján szövegezték meg, és az nem lépi túl az arra vonatkozó célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket, hogy a gyermekek jogellenes külföldre vitelének tárgyában következetessé váljon az uniós fellépés annak biztosítása révén, hogy Ausztria, Luxemburg és Románia meghatározott időkereten belül elfogadja Belarusz és Üzbegisztán csatlakozását az 1980. évi Hágai Egyezményhez.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

• Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

A Bizottság konzultált Ausztriával, Luxemburggal és Romániával arról, hogy készen állnak-e elfogadni Belarusz és Üzbegisztán csatlakozását az 1980. évi egyezményhez, és mindhárom tagállam kedvező választ adott.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2008/52/EK irányelve (2008. május 21.) a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól (HL L 136., 2008.5.24., 3. o.);

³ <https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3>

A 2018. április 18-i szakértői találkozó keretében tartott megbeszélések tanúsága szerint ebben a szakaszban a tagállamoknak nincs ellenvetésük azzal kapcsolatban, hogy Ausztria, Luxemburg és Románia elfogadja Belarusz és Üzbegisztán csatlakozását az 1980. évi egyezményhez.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Mivel az egyezmény Belarusz és Üzbegisztán tekintetében 24 tagállamban már jelenleg is hatályban van, a Bizottság és a tagállami szakértők úgy vélték, hogy ilyen esetekben nincs szükség a harmadik ország helyzetének külön értékelésére.

- **Hatásvizsgálat**

A 2015-ben és 2017-ben már elfogadott, több harmadik államnak az 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozásáról szóló 14 tanácsi határozathoz hasonlóan – a jogalkotási aktus jellegére való tekintettel – nem készült külön hatásvizsgálat. Belarusz és Üzbegisztán helyzetének külön értékelését feleslegesnek találták, figyelembe véve egyrészt azt, hogy az egyezmény 24 tagállamban már jelenleg is hatályban van, másrészt pedig azt, hogy Ausztria, Luxemburg és Románia készen áll elfogadni Belarusz és Üzbegisztán csatlakozását.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javasolt megállapodásnak nincsenek költségvetési vonzatai.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Mivel a javaslat csupán Ausztriának, Luxemburnak és Romániának a Belarusz és Üzbegisztán 1980. évi egyezményhez való csatlakozásának elfogadására való felhatalmazását érinti, végrehajtásának figyelemmel kísérése arra korlátozódik, hogy Ausztria, Luxemburg és Románia tiszteletben tartja-e a nyilatkozat szövegét, valamint az annak letétbe helyezésére és a Bizottság letétbe helyezéséről való tájékoztatására vonatkozóan a tanácsi határozatban megállapított időkeretet.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

Ausztriának, Luxemburnak és Romániának a Belarusz és Üzbegisztán a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozásának az Európai Unió érdekében való elfogadására történő felhatalmazásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 81. cikke (3) bekezdésére, összefüggésben 218. cikke (6) bekezdésének b) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament véleményére⁴,

mivel:

- (1) Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében foglaltak szerint az Európai Unió egyik célja, hogy előmozdítsa a gyermekek jogainak védelmét. A gyermekek jogellenes elvitellel vagy visszatartással szembeni védelmét szolgáló intézkedések a politika fontos részét képezik.
- (2) A Tanács elfogadta a 2201/2003/EK rendeletet⁵ (a továbbiakban: Brüsszel IIa. rendelet), amelynek célja, hogy megvédje a gyermekeket a jogellenes elvitel vagy visszatartás káros hatásaitól, és eljárásokat állapítson meg a szokásos tartózkodási helyük szerinti államba történő gyors visszatérésük biztosítására, valamint garantálja a kapcsolattartási jogok és a felügyeleti jogok védelmét.
- (3) A Brüsszel IIa. rendelet kiegészíti és megerősíti a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-i Hágai Egyezményt (a továbbiakban: az 1980. évi Hágai Egyezmény), amely nemzetközi szintű kötelezettségi és együttműködési rendszert hoz létre a szerződő államok, illetve a központi hatóságok között, és célja a jogellenesen elvitt vagy visszatartott gyermekek gyors visszatérésének biztosítása.
- (4) Az Unió valamennyi tagállama részes fele az 1980. évi Hágai Egyezménynek.
- (5) Az Unió arra ösztönzi a harmadik államokat, hogy csatlakozzanak az 1980. évi Hágai Egyezményhez, és támogatja az 1980. évi Hágai Egyezmény helyes végrehajtását, többek között azért, hogy a tagállamokkal együtt részt vesz a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia által rendszeresen szervezett különbizottságokban.

⁴ HL C , , . o.

⁵ A Tanács 2201/2003/EK rendelete (2003. november 27.) a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 338., 2003.12.23., 1. o.).

- (6) Az uniós tagállamok és a harmadik államok között alkalmazandó közös jogi keret lehet a legjobb megoldás az érzékeny természetű, a gyermekek jogellenes elvitelét érintő nemzetközi esetekre.
- (7) Az 1980. évi Hágai Egyezmény kimondja, hogy az egyezmény a csatlakozó állam és azon szerződő államok között alkalmazandó, amelyek nyilatkozatot tettek a csatlakozás elfogadásáról.
- (8) Az 1980. évi Hágai Egyezmény nem teszi lehetővé, hogy az olyan regionális gazdasági integrációs szervezetek, mint az Unió, annak szerződő feleivé váljanak. Az Unió ezért nem csatlakozhat az egyezményhez, és nem helyezhet letétbe valamely állam csatlakozásának elfogadásáról szóló nyilatkozatot sem.
- (9) Az Európai Unió Bíróságának 1/13. sz. véleménye értelmében az 1980. évi Hágai Egyezmény alapján tett, elfogadásról szóló nyilatkozatok az Unió kizárólagos külső hatáskörébe tartoznak.
- (10) Belarusz 1998. január 12-én letétbe helyezte az 1980. évi egyezményhez való csatlakozásáról szóló okiratot. Az egyezmény 1998. április 1-jén lépett hatályba Belaruszban.
- (11) Ausztriát, Dániát, Luxemburgot és Romániát kivéve már valamennyi érintett tagállam elfogadta Belarusz 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozását. Belarusz elfogadta Bulgária, Észtország, Lettország, Litvánia és Málta 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozását. A Belaruszban fennálló helyzet értékelése nyomán megállapítást nyert, hogy Ausztria, Luxemburg és Románia az 1980. évi Hágai Egyezményben foglalt feltételek alapján az Unió érdekében el tudja fogadni Belarusz csatlakozását.
- (12) Üzbegisztán 1999. május 31-én letétbe helyezte az 1980. évi egyezményhez való csatlakozásáról szóló okiratot. Az egyezmény 1999. augusztus 1-jén lépett hatályba Üzbegisztánban.
- (13) Ausztriát, Dániát, Luxemburgot és Romániát kivéve már valamennyi érintett tagállam elfogadta Üzbegisztán 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozását. Üzbegisztán elfogadta Bulgária, Észtország, Lettország, Litvánia és Málta 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozását. Az Üzbegisztánban fennálló helyzet értékelése nyomán megállapítást nyert, hogy Ausztria, Luxemburg és Románia az 1980. évi Hágai Egyezményben foglalt feltételek alapján az Unió érdekében el tudja fogadni Üzbegisztán csatlakozását.
- (14) Ausztriát, Luxemburgot és Romániát ezért fel kell hatalmazni arra, hogy az e határozatban foglalt feltételeknek megfelelően az Unió érdekében letétbe helyezze Belarusz és Üzbegisztán 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozásának elfogadásáról szóló nyilatkozatát. A Belaruszban és Üzbegisztánban az 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozását már korábban elfogadó többi uniós tagállamnak nem kell új elfogadási nyilatkozatot letétbe helyeznie, mivel a nemzetközi közjog értelmében a már megtett nyilatkozatok továbbra is érvényesek.
- (15) A Brüsszel IIa. rendelet az Egyesült Királyságra és Írországra nézve kötelező, így azok részt vesznek e határozat elfogadásában és alkalmazásában.
- (16) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) Ausztria, Luxemburg és Románia felhatalmazást kap arra, hogy az Unió érdekében elfogadja Belarusz és Üzbegisztán csatlakozását a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-i Hágai Egyezményhez (a továbbiakban: az 1980. évi Hágai Egyezmény).

(2) Ausztria, Luxemburg és Románia legkésőbb ...-ig [tizenkét hónappal e határozat elfogadása után] nyilatkozatot helyez letétbe az alábbi formában arról, hogy az Európai Unió érdekében elfogadja Belarusz és Üzbegisztán csatlakozását az 1980. évi Hágai Egyezményhez:

„[TAGÁLLAM teljes neve] kijelenti, hogy az (EU) 2018/.... tanácsi határozattal összhangban elfogadja Belarusz és Üzbegisztán csatlakozását a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-i Hágai Egyezményhez”.

(3) Ausztria, Luxemburg és Románia tájékoztatja a Tanácsot és a Bizottságot a Belarusznak és Üzbegisztánnak az 1980. évi Hágai Egyezményhez való csatlakozásának elfogadásáról szóló nyilatkozatai letétbe helyezéséről, és a letétbe helyezést követően két hónapon belül közli a Bizottsággal a nyilatkozat szövegét.

2. cikk

E határozat a róla szóló értesítés napján lép hatályba.

3. cikk

Ennek a határozatnak Ausztria, Luxemburg és Románia a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*